

Svensk författningssamling

Lag om ändring i lagen (2013:1164) om elektroniska vägtullssystem

SFS 2022:351

Publicerad
den 6 maj 2022

Utfärdad den 28 april 2022

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs² i fråga om lagen (2013:1164) om elektroniska vägtullssystem³

dels att 2, 20 och 27 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 25 § ska utgå,

dels att nuvarande 18, 19, 21–26 och 28–33 §§ ska betecknas 19, 21, 22–24, 26, 31 och 34–40 §§,

dels att 1 och 3–17 §§, de nya 19, 21, 22, 24, 26, 31, 34, 35 och 38–40 §§ och rubrikerna närmast före 5 och 17 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubrikerna närmast före 19, 21, 22, 24, 26, 28, 32 och 33 §§ ska sättas närmast före 21, 22, 23, 26, 34, 35, 39 respektive 40 §,

dels att det ska införas nio nya paragrafer, 18, 20, 25, 27–30, 32 och 33 §§, och närmast före 25, 27, 31 och 33 §§ nya rubriker av följande lydelse.

1 § Genom denna lag genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2019/520/EU av den 19 mars 2019 om driftskompatibilitet mellan elektroniska vägtullssystem och underlättande av gränsöverskridande informationsutbyte om underlåtenhet att betala vägavgifter i unionen, i den ursprungliga lydelsen.

Syftet med lagen är att främja betalningen av vägtullar genom att

1. säkerställa driftskompatibilitet mellan elektroniska vägtullssystem, och
2. underlätta gränsöverskridande utbyte av information om fordon och ägare eller innehavare av fordon.

3 § Denna lag ska inte tillämpas på

1. mindre och helt lokala elektroniska vägtullssystem, om kostnaderna för att uppfylla de föreskrivna kraven inte står i proportion till fördelarna, eller
2. parkeringsavgifter.

Den som avser att inrätta ett sådant system som avses i första stycket 1 ska anmäla detta till den myndighet som regeringen bestämmer.

4 § I denna lag avses med

1. anmält organ: ett organ som har anmälts enligt 7–9 §§ lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll eller motsvarande bestämmelser i en

¹ Prop. 2021/22:118, bet. 2021/22:TU10, rskr. 2021/22:230.

² Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2019/520/EU av den 19 mars 2019 om driftskompatibilitet mellan elektroniska vägtullssystem och underlättande av gränsöverskridande informationsutbyte om underlåtenhet att betala vägavgifter i unionen, i den ursprungliga lydelsen.

³ Senaste lydelse av 20 § 2016:1010.

annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Turkiet,

2. avgiftsupptagare: en myndighet eller en juridisk person som genom ett elektroniskt väggtullssystem tar upp väggtullar för fordonstrafik i ett väggtullsområde,

3. betalningsförmedlare: en juridisk person som tillhandahåller väggtullstjänster,

4. EETS: en europeisk elektronisk väggtullstjänst som en EETS-betalningsförmedlare tillhandahåller en EETS-väganvändare,

5. EETS-betalningsförmedlare: en betalningsförmedlare som är registrerad enligt denna lag eller i en annan stat inom EES i enlighet med direktiv 2019/520/EU, i den ursprungliga lydelsen, och som ger EETS-väganvändare tillgång till EETS,

6. EETS-väganvändare: den som har träffat avtal med en EETS-betalningsförmedlare om att få tillgång till EETS,

7. elektroniskt väggtullssystem: ett tekniskt och administrativt system för att ta upp väggtullar i ett väggtullsområde med stöd av fordonsutrustning eller automatisk avläsning av ett fordon registreringskylt,

8. fordon: motorfordon eller ledade fordonskombinationer som är avsedda för eller används för person- eller godstransport på väg,

9. fordonsutrustning: en komplett uppsättning maskinvaru- och programvarukomponenter som behövs för att kunna använda ett elektroniskt väggtullssystem och som är installerade i eller medförs i ett fordon för insamling, lagring, bearbetning, fjärrmottagning och överföring av data,

10. färdvägsdeklaration: en sådan uppgift till en avgiftsupptagare som bekräftar att ett fordon befinner sig i eller har befunnit sig i dennes väggtullsområde,

11. innehavare av ett fordon: en person i vars namn ett fordon är registrerat enligt bestämmelserna i registreringslandet, och som inte är fordonsägaren,

12. teknisk utrustning: all teknisk utrustning och alla tekniska komponenter, inklusive mjukvara, i ett elektroniskt väggtullssystem som behövs för att säkerställa driftskompatibilitet mellan elektroniska väggtullssystem,

13. väganvändare: den som har träffat avtal med en betalningsförmedlare om en väggtullstjänst,

14. väggtull: en avgift eller skatt som betalas för fordonstrafik i ett väggtullsområde,

15. väggtullsområde: en väg, gata, led eller färja som är att anse som en väg, ett torg eller ett annat område, där ett elektroniskt väggtullssystem används,

16. väggtullstjänst: en tjänst som gör det möjligt för en väganvändare att använda ett fordon inom ett eller flera väggtullsområden med stöd av ett kontrakt med en betalningsförmedlare, som omfattar att

a) vid behov tillhandahålla anpassad fordonsutrustning och se till att funktionaliteten hos utrustningen bibehålls,

b) ta ut en väggtull av väganvändaren och garantera att avgiftsupptagaren får betalt för väggtullen,

c) göra det möjligt för väganvändaren att betala väggtullen,

d) sköta kundkontakterna med väganvändaren, och

e) följa förekommande säkerhets- och integritetsriktlinjer för aktuella väggtullssystem.

I övrigt har de ord som används i denna lag samma betydelse som i lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner och förordningen (2001:651) om vägtrafikdefinitioner.

EETS-betalningsförmedlare

5 § En juridisk person som är etablerad i Sverige ska, efter ansökan hos den myndighet som regeringen bestämmer, registreras som EETS-betalningsförmedlare om den juridiska personen

1. innehar föreskriven certifiering,
2. har föreskriven och godkänd teknisk utrustning,
3. har kompetens i fråga om elektroniska vägtullssystem eller motsvarande system,
4. har lämplig finansiell ställning,
5. har upprättat och kan upprätthålla en global riskhanteringsplan, och
6. har gott anseende.

6 § En EETS-betalningsförmedlare ska inom tre år från registreringen träffa avtal om att tillhandahålla vägtullstjänster med avgiftsupptagare för samtliga vägtullsområden som omfattas av denna lag eller av andra bestämmelser som genomför direktiv 2019/520/EU, i den ursprungliga lydelsen, i minst fyra länder. Inom två år från den tidpunkt då det första avtalet träffas för ett vägtullsområde i ett visst land, ska avtal ha träffats för samtliga vägtullsområden i det landet.

Om en avgiftsupptagare, i strid med denna lag eller andra bestämmelser som genomför direktiv 2019/520/EU, i den ursprungliga lydelsen, inte träffar avtal med en EETS-betalningsförmedlare om tillhandahållande av vägtullstjänster i ett vägtullsområde, ska det inte påverka bedömningen av om EETS-betalningsförmedlaren har uppfyllt sina skyldigheter enligt första stycket.

EETS-betalningsförmedlaren ska upprätthålla den täckning av vägtullsområden som avses i första stycket. Om täckningen skulle ändras på grund av att en avgiftsupptagare inte följer denna lag eller andra bestämmelser som genomför direktiv 2019/520/EU, i den ursprungliga lydelsen, ska täckning av det berörda vägtullsområdet återupprättas så snart som möjligt.

7 §⁴ En EETS-betalningsförmedlare ska

1. när ett avtal om att utföra vägtullstjänster träffas informera EETS-väganvändaren om den behandling av personuppgifter som avtalet medför och om dennes rättigheter enligt

a) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), här benämnd EU:s dataskyddsförordning, och

b) lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning samt föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen,

2. när ett avtal om att utföra vägtullstjänster träffas informera EETS-väganvändaren om giltiga sätt att betala en vägtull,

⁴ Senaste lydelse 2018:373.

3. offentliggöra information om sin täckning enligt 6 § och eventuella förändringar av den,

4. inom en månad från registreringen offentliggöra eventuella planer på att utvidga sin täckning enligt 6 §,

5. vid behov förse de EETS-väganvändare med vilka avtal om utförande av vägtullstjänster har träffats med fordonsutrustning som uppfyller föreskrivna tekniska krav och visa att utrustningen uppfyller kraven,

6. föra en förteckning över fordonsutrustning som inte längre är godkänd och som är kopplad till ett avtal mellan förmedlaren och en EETS-väganvändare,

7. offentliggöra sina villkor för att träffa avtal med EETS-väganvändare,

8. ge en avgiftsupptagare den information som behövs för att kunna beräkna och ta ut en vägtull eller för att kontrollera EETS-betalningsförmedlarens beräkning av den vägtull som tas ut av en EETS-väganvändare, och

9. samarbeta med en avgiftsupptagare och omedelbart ge avgiftsupptagaren uppgifter om ett berört fordon och den kund som har träffat avtal med EETS-betalningsförmedlaren om utförande av vägtullstjänster för fordonet, när det är nödvändigt för indrivning av en vägtull eller för att avgiftsupptagaren ska kunna underrätta kunden om en skyldighet att betala en vägtull eller när det misstänks att kunden inte har betalat en vägtull.

8 § Om en faktura från en EETS-betalningsförmedlare till en EETS-väganvändare baseras på en myndighets beslut om vägtull, ska fakturan innehålla uppgifter om hur myndighetens beslut kan omprövas eller överklagas.

9 § Om förutsättningarna i 5 § 1, 4, 5 eller 6 inte längre är uppfyllda eller om den registrerade begär det, ska registreringen som EETS-betalningsförmedlare återkallas.

10 § En avgiftsupptagare ska se till att de elektroniska vägtullssystem som denne ansvarar för alltid uppfyller föreskrivna krav, som säkerställer systemens driftskompatibilitet med EETS.

Vid en brist i ett system som beror på avgiftsupptagaren, ska denne se till att en EETS-väganvändare kan passera vägtullsområdet säkert med minsta möjliga fördröjning och utan att det bedöms som en underlåtenhet att betala vägtull.

11 § En avgiftsupptagare ska i en områdesdeklaration ange de allmänna villkor som ska vara uppfyllda för att en EETS-betalningsförmedlare ska få verka i avgiftsupptagarens vägtullsområde. Områdesdeklarationen ska även innehålla en detaljerad beskrivning av förfarandet för bedömning av den tekniska utrustning som ska ingå i ett nytt eller väsentligen ändrat elektroniskt vägtullssystem.

12 § En avgiftsupptagare ska ge en EETS-betalningsförmedlare som uppfyller villkoren i 11 § och eventuella särskilda villkor rätt att verka i avgiftsupptagarens vägtullsområde. Avgiftsupptagaren får inte ställa krav som innebär att EETS-betalningsförmedlarens tekniska utrustning inte blir driftskompatibel med andra avgiftsupptagares elektroniska vägtullssystem.

Avgiftsupptagaren ska betala ersättning till en EETS-betalningsförmedlare som tillhandahåller vägtullstjänster i avgiftsupptagarens vägtullsområde.

Metoden för att beräkna ersättningen ska framgå av avgiftsupptagarens områdesdeklaration.

SFS 2022:351

13 § En avgiftsupptagare ska acceptera registrering av fordons passager genom godkänd fordonsutrustning som är i drift och som är kopplad till en EETS-betalningsförmedlare som tillhandahåller avgiftsupptagarens vägtullstjänster.

14 § En avgiftsupptagare ska vid behov samarbeta med en EETS-betalningsförmedlare, tillverkare eller ett anmält organ för att bedöma om viss teknisk utrustning är lämplig att använda i avgiftsupptagarens elektroniska vägtullssystem.

Avgiftsupptagaren ska tillhandahålla en testmiljö där en EETS-betalningsförmedlare eller ett ombud för denne kan kontrollera om viss fordonsutrustning är lämplig att använda i avgiftsupptagarens elektroniska vägtullssystem. Avgiftsupptagaren ska utfärda ett intyg för varje godkänt test.

Den som har begärt ett test enligt andra stycket ska betala kostnaderna för det om avgiftsupptagaren begär det.

15 § En EETS-väganvändare ska se till att den fordonsutrustning som krävs för ett vägtullsområde är i drift när fordonet framförs inom området.

Om en EETS-väganvändare inte fullgör sina skyldigheter enligt första stycket eller artikel 3 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/203 av den 28 november 2019 om klassificering av fordon, skyldigheter för användare av europeiska elektroniska vägtullar, krav på driftskompatibilitetskomponenter och minimikriterier för anmälda organs behörighet, får EETS-betalningsförmedlaren bestämma att EETS-väganvändarens fordonsutrustning inte längre är godkänd.

16 § En avgiftsupptagare får inte påföra en EETS-väganvändare en högre vägtull än den som påförs motsvarande andra användare av vägen. Om rabatt på en vägtull ges till en väganvändare, ska rabatten vara tydlig, offentliggjord och tillgänglig för alla sådana användare på lika villkor.

Om en EETS-betalningsförmedlares klassificering av ett fordon skiljer sig från avgiftsupptagarens, ska avgiftsupptagarens klassificering gälla. Detta gäller dock inte om det visas att avgiftsupptagarens klassificering av fordonet är felaktig.

Betalning

17 § En EETS-betalningsförmedlare som har träffat avtal med en EETS-väganvändare om att utföra vägtullstjänster är, i stället för den skatt- eller avgiftsskyldige, betalningsskyldig för en vägtull som avser ett fordon och ett vägtullsområde som omfattas av avtalet den dag då skattskyldigheten eller avgiftsplikten för vägtullen inträder. Om en färdvägsdeklaration inte har skickats, är dock EETS-betalningsförmedlaren och den skatt- eller avgiftsskyldige solidariskt betalningsskyldiga för vägtullen.

EETS-betalningsförmedlaren är inte betalningsskyldig enligt första stycket om fordonsutrustningen inte är godkänd och passagen sker efter det att en sådan förteckning som avses i 7 § 6 har skickats till den berörda avgiftsupptagaren.

18 § En EETS-betalningsförmedlare som tillhandahåller vägtullstjänster i en avgiftsupptagarens vägtullsområde får kräva en EETS-väganvändare på betalning för en vägtull. Kravet ska framställas i avgiftsupptagarens namn och med uppgiften att det sker på dennes uppdrag, om avgiftsupptagaren begär det.

19 § En EETS-väganvändares betalning av vägtull till sin EETS-betalningsförmedlare sker med befriande verkan.

20 § När en avgiftsupptagare riktar ett krav på betalning av en vägtull till en ägare eller innehavare av ett fordon som är registrerat i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), ska information om den fordonspassage som ligger till grund för kravet, följderna av att inte betala vägtullen och ägarens eller innehavarens rättigheter skickas med kravet. Det gäller dock inte när en EETS-betalningsförmedlare är betalnings-skyldig för vägtullen enligt 17 §.

Informationen ska om möjligt lämnas skriftligen på samma språk som fordonets registreringsbevis är utfärdat på och annars på något av de officiella språken i det land där fordonet är registrerat.

21 § I vägtullssystem baserade på korthållskommunikation ska en avgiftsupptagare, eller den som för avgiftsupptagarens räkning tar upp vägtullar, underrätta varje EETS-betalningsförmedlare om godkända färdvägsdeklara-tioner för deras respektive EETS-väganvändare.

22 § En myndighet eller en juridisk person som både är betalningsför-medlare och bedriver annan verksamhet ska hålla verksamheten som betal-ningsförmedlare åtskild och redovisa den separat i förhållande till övrig verksamhet.

24 § Ett anmält organ ska bedöma om kraven i 23 § är uppfyllda.

En avgiftsupptagare eller ett anmält organ ska bedöma om viss teknisk utrustning är lämplig att använda i avgiftsupptagarens elektroniska vägtulls-system.

Gemensamt kontaktställe

25 § Den myndighet som regeringen bestämmer är gemensamt kontakt-ställe för EETS-betalningsförmedlare.

26 § Den myndighet som regeringen bestämmer är förlikningsorgan. Förlikningsorganet ska, på begäran av en EETS-betalningsförmedlare eller en avgiftsupptagare, medla mellan parterna

1. om en överenskommelse om rätt för EETS-betalningsförmedlaren att verka i avgiftsupptagarens vägtullsområde inte kan nås, eller
2. vid tvist om en sådan ingången överenskommelse som avses i 1.

Medlingen ska särskilt syfta till att säkerställa att sådana villkor som avses i 11 § och eventuella särskilda villkor inte är diskriminerande och att EETS-betalningsförmedlaren får ersättning enligt den metod som avses i 12 § andra stycket.

27 § Den myndighet som regeringen bestämmer är svensk kontaktpunkt vid utbyte av information med andra länders kontaktpunkter enligt denna lag.

28 § Om det behövs för att kunna kräva betalning för en vägtull som har förfallit till betalning av en ägare eller innehavare av ett fordon som är registrerat i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), får den svenska kontaktpunkten elektroniskt utbyta sådana uppgifter som anges i bilaga I till direktiv 2019/520/EU, i den ursprungliga lydelsen, med utländska kontaktpunkter.

Utbyte av uppgifter enligt första stycket får även ske om det behövs för att underrätta en sådan ägare eller innehavare av ett fordon om en skyldighet att betala en vägtull, och

1. ägaren eller innehavaren av fordonet inte kan identifieras på något annat sätt, och

2. underrättelsen är nödvändig för att kunna kräva betalning av vägtullen.

Om en uppgift som anges i del II i bilaga I till direktiv 2019/520/EU, i den ursprungliga lydelsen, omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), får uppgiften inte lämnas ut.

29 § Utländska kontaktpunkter ska enligt 28 § få direkt tillgång till uppgifter i vägtrafikregistret om ett fordon och dess ägare eller innehavare.

30 § Om en underrättelse om skyldighet att betala en vägtull har skickats med hjälp av uppgifter som har inhämtats enligt 28 § andra stycket och vägtullen inte betalas, ska eventuella åtgärder för att vägtullen ska betalas vidtas av en myndighet.

Behandling av personuppgifter

31 §⁵ Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i EU:s dataskyddsförordning och i lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning samt i föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

En avgiftsupptagare, den som för avgiftsupptagarens räkning tar upp vägtullar och en EETS-betalningsförmedlare är personuppgiftsansvariga för den behandling av personuppgifter som deras respektive verksamhet innebär.

32 § Personuppgifter som har erhållits enligt 28 § får endast behandlas för att identifiera ett fordon eller en ägare eller innehavare av ett fordon i syfte att ta upp eller driva in vägtullar.

Första stycket gäller även för personuppgifter som har erhållits enligt 7 § 9, om avgiftsupptagaren även är betalningsförmedlare.

Tystnadsplikt

33 § Den som på grund av anställning eller på något annat sätt deltar i eller har deltagit i en avgiftsupptagares verksamhet får inte obehörigen röja eller utnyttja sådana uppgifter om en EETS-betalningsförmedlares kunder som

⁵ Senaste lydelse av tidigare 25 § 2018:373. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

avgiftsupptagaren har fått enligt 7 § 9, om det kan antas att betalningsförmedlaren lider skada om uppgiften röjs.

34 §⁶ Den myndighet som regeringen bestämmer ska föra ett register som ska innehålla uppgifter om vägtullsområden, EETS-betalningsförmedlare och det gemensamma kontaktställe som avses i 25 § (vägtullsregistret). Registret ska ha till ändamål att inom ramen för det europeiska systemet för elektroniska vägtullar tillhandahålla dessa uppgifter.

Den myndighet som avses i första stycket är personuppgiftsansvarig för behandlingen av personuppgifter i registret.

35 §⁷ Den myndighet som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att avgiftsupptagare på enskild väg och EETS-betalningsförmedlare följer denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen samt över att den tekniska utrustningen i ett vägtullssystem uppfyller föreskrivna krav.

I EU:s dataskyddsförordning och i lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning samt i föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen finns bestämmelser om tillsyn över behandlingen av personuppgifter.

38 § Om det finns skäl att tro att teknisk utrustning som är CE-märkt inte överensstämmer med de tekniska kraven enligt denna lag, föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen eller kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/204 av den 28 november 2019 om detaljerade skyldigheter för leverantörer av vägtulltjänster i Europeiska systemet för elektroniska vägtulltjänster (EETS), minimiinhåll i EETS-områdesdeklarationen, elektroniska gränssnitt och krav för driftskompatibilitetskomponenter, och om upphävande av beslut 2009/750/EG, ska tillsynsmyndigheten förelägga tillverkaren, en avgiftsupptagare eller en EETS-betalningsförmedlare att

1. endast använda utrustningen på visst angivet sätt,
2. upphöra med användningen av utrustningen, eller
3. återkalla utrustningen.

Om teknisk utrustning som är CE-märkt inte överensstämmer med de tekniska kraven enligt denna lag, föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen eller kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/204, ska tillsynsmyndigheten förelägga tillverkaren att se till att utrustningen överensstämmer med kraven.

Ett föreläggande gäller så länge som produkten inte överensstämmer med de tekniska kraven och får förenas med vite.

39 § Beslut enligt 5 och 9 §§, en myndighets beslut enligt 24 § andra stycket samt tillsynsmyndighetens beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

40 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. kraven för registrering som EETS-betalningsförmedlare,

⁶ Senaste lydelse av tidigare 26 § 2018:373.

⁷ Senaste lydelse av tidigare 28 § 2018:373.

2. tekniska krav på ett elektroniskt vägtullssystem och den fordons-
utrustning som ska användas i systemet,
3. parametrar för klassificering av fordon,
4. behandling av uppgifter som har inhämtats enligt 28 §,
5. tillsyn, och
6. avgifter för ärendehantering, registrering och tillsyn enligt denna lag
och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

På regeringens vägnar

TOMAS ENEROTH

Jonas Ragell
(Infrastrukturdepartementet)